

Spolufinancováno
Evropskou unií

Závěrečná zpráva z realizace poradenského programu města Česká Lípa Poradenský program 4

Základy politiky sociálního a dostupného bydlení

Tento materiál vznikl v rámci realizace projektu „Rozvoj systémů pro sociální začleňování“ r. č. projektu CZ.03.02.02/00/22_004/0000366.

Obsah

ČÁST 1	3
INFORMACE O NASTAVENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU A LOKALITĚ, NA NÍŽ JE PROGRAM ZACÍLEN	3
OBDOBÍ REALIZACE	3
ZÁKLADNÍ ÚDAJE O LOKALITĚ	3
ANOTACE PROGRAMU	3
VÝCHODISKA VÝBĚRU PORADENSKÉHO PROGRAMU A ZÁKLADNÍ POPIS PROBLÉMŮ A JEJICH PŘÍČIN, KTERÉ MÁ PROGRAM ZA CÍL ŘEŠIT	4
CÍLE PORADENSKÉHO PROGRAMU	5
PŘEDPOKLÁDANÝ HARMONOGRAM REALIZACE	5
POPIS VÝSTUPŮ PROGRAMU	9
POPIS VÝCHOZÍHO STAVU LOKALITY V KONTEXTU PLNĚNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ	9
ČÁST 2	11
PRŮBĚH REALIZACE PORADENSKÉHO PROGRAMU	11
.....	17
ČÁST 3	17
VYHODNOCENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU	17
VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ	17
VYHODNOCENÍ NAPLNĚNÍ VÝSTUPŮ A CÍLŮ PROGRAMU	19
VYHODNOCENÍ A SHRUTÍ CELKOVÉHO PŘÍNOSU PROGRAMU NA LOKALITU, DLE ZÁVĚREČNÉHO POSOUZENÍ NAPLŇOVÁNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ DANÉHO PROGRAMU	21
SEZNAM ZKRATEK	22

ČÁST 1

INFORMACE O NASTAVENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU A LOKALITĚ, NA NÍŽ JE PROGRAM ZACÍLEN

Období realizace

Květen 2023–Prosinec 2024

Základní údaje o lokalitě

Česká Lípa je město v okrese Česká Lípa v Libereckém kraji. Leží osmdesát kilometrů severně od Prahy na řece Ploučnici s historickým centrem na jejím pravém břehu. Česká Lípa zahrnuje čtrnáct místních částí, v nichž žije celkem přibližně 37 tisíc obyvatel.

Bytový fond v majetku města Česká Lípa tvoří zhruba 4 % českolipských bytů. Jedná se o celkem 433 bytů: zhruba 150 bytů s tržním nájemným se nachází na sídlišti Lada, přes 200 bytů jsou rovněž byty s tržním nájemným v jiných lokalitách města, zhruba 70 bytů jsou byty městem definované jako „dostupné a sociální bydlení“ v lokalitě Dubická/Mánesova (tedy „Parlament“ a „Senát“), a dalších 23 ubytovacích jednotek je v městské ubytovně v Centru „N“. Samostatnou složkou jsou ubytovací možnosti městské organizace Sociální služby města Česká Lípa v rámci azylových domů, domova pro seniory a domu s pečovatelskou službou.

Anotace programu

Program reaguje na problém nedostupnosti bydlení, přičemž osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené, jsou tímto problémem výrazně ovlivněny. Zásadním problémem jsou nerovnosti v přístupu ke standardnímu stabilnímu bydlení pro osoby se ztíženým přístupem na trh s bydlením. V rámci mapování potřeb OSZ ve spolupráci s ÚC program identifikuje místní bariéry na trhu s bydlením, analyzuje a popisuje bytovou nouzi tak, aby podpora byla směřována efektivně a bránila vzniku sociálního vyloučení a prohlubování krize v bydlení, a dále popisuje cílové skupiny, které jsou vyčleňovány z trhu s bydlením. OSZ ve spolupráci s ÚC vytvoří základní systém podpory v oblasti bydlení ohroženým skupinám obyvatel, který bude obsahovat opatření směřující k vytvoření systému, ale také nastavení preventivních opatření ztráty bydlení. Dále OSZ přinese inspiraci z různých způsobů designu programů v bydlení, které budou určeny pro CS.

Východiska výběru poradenského programu a základní popis problémů a jejich příčin, které má program za cíl řešit

Spolupráce města Česká Lípa s Agenturou pro sociální začleňování začala na konci roku 2020 v rámci tzv. vzdálené dílčí podpory (dále jen VDP)¹ s cílem řešit ve městě téma bydlení a na něj napojené problémy se sociálním vyloučením. Výstupem spolupráce je Plán vzdálené dílčí podpory 2021-2027 v oblasti bydlení. V plánu je popsána situace, uvedeny zdroje dat k další svépomocné aktualizaci, jsou zde navrženy hlavní oblasti řešení v podobě strategických cílů a opatření.

V prosinci 2022 byla podána přihláška do KPSV+. Přihláška byla kladně hodnocena a schválena Agenturou v březnu 2023. V přihlášce město specifikovalo dvě základní témata: bydlení a dluhy, kterým se chce prioritně věnovat. V březnu 30.3 2023 následně proběhlo první jednání o poradenském programu s hlavními aktéry města Česká Lípa. Město si zvolilo poradenský program č. 4 Základy politiky sociálního a dostupného bydlení. Dále proběhlo 4.5.2023 návazné jednání ředitele Agentury s vedením města a jednotlivých odborů České Lípy. Z lokality vzešla konkrétní potřeba mít koncepci bydlení a analýzu potřeb různých cílových skupin a popis dosavadních možností různých CS bydlet. Bude také potřeba nastavit vizi bytové politiky České Lípy a poskytnout spolupráci (metodickou podporu) při nastavování Kontaktního místa pro bydlení (KMB).

V rámci VDP proběhla v České Lípě dvě terénní šetření, první v roce 2020 a 2021 za účelem zmapování sociálně vyloučených lokalit a druhé šetření k podrobnější analýze objektu v majetku města, tzv. Parlament a Senát. Dále proběhla množství individuálních setkání s pracovníky městského úřadu, se zástupci politické reprezentace a s organizacemi. K diskusím s aktéry bylo využito množství statistických dat, které Agentura od jednotlivých subjektů státní správy shromažďuje. Protože sociální začleňování není otázkou pouze sociálního odboru, nýbrž je nezbytná spolupráce i dalších odborů a odborníků, byl na město ustanoven koordinační tým pod vedením paní tajemnice a pracovní setkání se nesla v multidisciplinárním duchu za účasti různých odborníků městského úřadu a Agentury. Město Česká Lípa má tak dobře nakročeno pokračovat v dosavadní práci. Je však nutné dobře nastavit PS, protože odešla klíčová osoba paní tajemnice, která veškeré procesy koordinovala.

V rámci komplexního přístupu k SVL se Agentura a Česká Lípa budou věnovat také problematice dluhů (mapování potřeb dluhového poradenství a spolupráce při nastavování optimalizace místní sítě dluhového poradenství, příprava komplexnějšího programu pro lidi v předlužení), dále pojmenování „bílých míst“ v rámci služeb a aktivit podpory pro CS SVL a ohrožených SVL. V rámci spolupráce bude probíhat kooperace s Komunitním plánem sociálních služeb (KPSS) a aktéry. Na přelomu 2023/2024 budeme také pracovat na tvorbě Plánu sociálního začleňování (PSZ).

V souvislosti se zhoršující se socioekonomickou situací v důsledku inflace se ohrožení bytovou nouzí týká stále širší cílové skupiny. Podpora odborného poradenství tak pracuje s tématem dostupného bydlení pro širokou skupinu obyvatel, která zahrnuje mj. domácnosti v bytové nouzi. Podpora dostupného bydlení bude zahrnuta do koncepčních rozvah a bude také předmětem diskusí nad rozšiřování příležitostí k bydlení ve městě Česká Lípa.

Cíle poradenského programu

Po dohodě s vedením obce a vedoucí odboru bytového a sociálního byly nastaveny pro dobu realizace poradenského programu tyto cíle:

Dlouhodobý cíl 1: Posílit nástroje bytové politiky města Česká Lípa

Specifický cíl 1.1: Do konce roku 2024 podpořit vznik koncepce bydlení s ohledem na potřeby sociálně vyloučených obyvatel

Specifický cíl 1.2: Do poloviny roku 2024 nastavit a metodicky ukotvit spolupráci mezi aktéry podpory v bydlení

Dlouhodobý cíl 2: Zavést systém prevence ztráty bydlení

Specifický cíl 2.1: Do poloviny roku 2023 zmapovat a vyhodnotit procesy ohrožující ztrátu standardního obecního bydlení nájemníků

Specifický cíl 2.2: Do konce roku 2024 pilotovat možnost vzniku kontaktního místa pro bydlení

Dlouhodobý cíl 3: Řízeně snižovat bytovou nouzi na území České Lípy

Specifický cíl 3.1: Do konce roku 2024 poskytnout standardní bydlení nejméně 10 domácnostem z jakékoliv cílové skupiny ETHOS

Dlouhodobý cíl 4: Navyšovat bytový fond pro potřeby dostupného bydlení ve městě Česká Lípa

Specifický cíl 4.1: Do konce roku 2024 informačně podpořit aktéry s hledáním zdrojů pro rozvoj dostupného bydlení v kontextu dotačních výzev

Dlouhodobý cíl 5: Navyšovat dluhové kapacity ve městě Česká Lípa

Specifický cíl 5.1: Do konce roku 2024 navýšit dluhovou kapacitu o 1 úvazek a hledat možnosti udržitelného financování

Předpokládaný harmonogram realizace

Harmonogram poradenského programu je rozdělen do mezi sebe se prolínající tři fáze:

- **analytickou** (květen–prosinec 2023);
- **realizační** (srpen 2023–prosinec 2024);
- **závěrečné** (červenec–prosinec 2024).

Poradenský program je rozdělen do třech hlavních oblastí dle stanovených cílů programu. U každé oblasti je uvedena navržena forma/metoda, kterou bychom ji naplňovali. Složení tematických pracovních skupin bude předmětem domluvy. Není nezbytné, aby se každý aktér účastnil všech pracovních skupin. Popis programu je orientační, bude přihlíženo ke kapacitám a potřebám místních aktérů i potřebných expertů z ASZ.

Oblast: Koncepce bydlení

Předpokládá se pravidelné setkávání pracovní skupiny min. jednou za 6 týdnů s ohledem na aktualizaci koncepčního materiálu. Tato oblast je považována za prioritní a navazují na ni ostatní oblasti podpory. Koncepce bydlení je velice silně spjata s politickým rozhodnutím, tudíž je nezbytné pro její úspěšné schválení, mít během celého procesu politickou podporu.

Forma/metoda	Agenda/účel	Odpovědnost	Fáze
Analýza	<ul style="list-style-type: none"> Podkladová analýza pro tvorbu koncepce bydlení (kvantitativní i kvalitativní data) - mapování ohrožených cílových skupin, mapování zdrojů na straně města pro aktivní sociální bytovou politiku 	ASZ	Analytická
Pracovní skupina A	<ul style="list-style-type: none"> Přenos místní terénní znalosti do rozvahové části koncepce – silné a slabé stránky současného nastavení systému Tvorba strategické / návrhové části 	Česká Lípa	Realizační
	<ul style="list-style-type: none"> Facilitace, odborná podpora, řízení skupiny 	ASZ	Realizační
	<ul style="list-style-type: none"> Vyhodnocení dosavadní práce na koncepci Tvorba akčního plánu koncepce 	Česká Lípa, ASZ	Závěrečná
Rozhodovací tým koncepce	<ul style="list-style-type: none"> Tvorba závazných rozhodnutí směřující k úspěšné tvorbě koncepce (např. rozhodnutí ohledně vize koncepce, způsobu jejího zpracování, gestora koncepce, časového plánu) 	Česká Lípa (politická reprezentace)	Realizační

Vzdělávací aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Workshopy na konkrétní témata v oblasti bydlení, dluhů • Fórum sociálního začleňování (2024) • Konference, Platformy 	ASZ	Realizační
Exkurze	<ul style="list-style-type: none"> • Zprostředkování praxe jiné obce (podobně velká obec a situace) 	ASZ	Realizační

Téma: Řešení bytové nouze

Forma/metoda	Agenda/účel	Odpovědnost	Fáze
Pracovní skupina B	<ul style="list-style-type: none"> • Stanovení prioritní skupiny pro přesun do standardního bydlení • Koordinace přechodu domácností do standardního bydlení • Zajištění dostatečných kapacit pro udržení bydlení domácností 	Česká Lípa	Realizační
	<ul style="list-style-type: none"> • Metodická podpora procesu • Sdílení praxe z jiných obcí při zabydlování 	ASZ	Realizační

Oblast: Rozvoj prevence ztráty bydlení

Forma/metoda	Agenda/účel	Odpovědnost	Fáze
Analýza	<ul style="list-style-type: none"> • Popis systému prevence ztráty bydlení pro účely metodického ukotvení • Identifikace potenciálu k rozvoji 	ASZ	Analytická
	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluace realizovaných opatření 	ASZ	Závěrečná
Pracovní skupina A	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámení se podněty vzešlými z analýzy a jejich možná implementace 	Česká Lípa, ASZ	Realizační
	<ul style="list-style-type: none"> • Metodické ukotvení spolupráce aktérů v území a procesů prevence ztráty bydlení 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Udržitelnost a vyhodnocování zavedených opatření 	Česká Lípa, ASZ	Závěrečná

Workshop	<ul style="list-style-type: none"> ● Problematika řešení sousedských stížností (říjen 2023) ● Sociální práce v bydlení (září 2023) ● Garantované bydlení (leden 2024) ● Základy místní (nejen) obecní solidarity pro osoby v bytové nouzi (srpen 2023) ● Domovnictví (bude upřesněno) ● Komunitní práce a bydlení (bude upřesněno) 	ASZ	Realizační
Exkurze	<ul style="list-style-type: none"> ● Zprostředkování dobré praxe 	ASZ	Realizační

Oblast: Navyšování fondu dostupného bydlení

Forma/metoda	Agenda/účel	Odpovědnost	Fáze
Analýza	<ul style="list-style-type: none"> ● Přehled investičních záměrů obce a identifikace vhodných dotačních příležitostí 	ASZ	Analytická
Pracovní skupina B / individuální konzultace	<ul style="list-style-type: none"> ● Informování o připravovaných dotačních titulech ● Podpora při přípravě projektu výkupů/výstavby/rekonstrukce bytů 	Česká Lípa, ASZ	Realizační
	<ul style="list-style-type: none"> ● Zprostředkování zpětné vazby od obce k ministerstvu 	Česká Lípa	Závěrečná
Vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> ● Fórum sociální začleňování zaměřené na investice (červen 2023) - online záznamy k dispozici 	ASZ	Realizační

Oblast: Navyšování dluhové kapacity

Forma/metoda	Agenda/účel	Odpovědnost	Fáze
Analýza	<ul style="list-style-type: none"> ● Zmapování současného stavu, návrh ● cílového stavu dluhové kapacity 	ASZ	Analytická
Pracovní skupina C / individuální konzultace	<ul style="list-style-type: none"> ● Podpora při zajištění dostatečných kapacit dluhového poradenství 	Česká Lípa, ASZ	Realizační
	<ul style="list-style-type: none"> ● Udržitelnost a vyhodnocování ● zavedených opatření 	Česká Lípa	Závěrečná
Vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> ● Vzdelávání v této oblasti, tj. realizace ● setkávání tzv. dluhových platform, workshopů 	ASZ	Realizační

Popis výstupů programu

Výstupy PP se soustředí zejména na návrhovou část PSZ v oblasti bydlení.

Popis výchozího stavu lokality v kontextu plnění kritérií sociálního začleňování

Název kritéria: I. Bytový fond je využíván pro řešení sociálního vyloučení

Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě
Obec zabydluje ohrožené domácnosti do obecního bytového fondu v nesegregovaných lokalitách, případně facilituje jejich zabydlování do soukromých bytů prostřednictvím garančních mechanismů (např. garanční fond, sociálně realitní zprostředkování aj.).	Ne , obec zabydluje ohrožené domácnosti pouze v segregované lokalitě, kde se nachází všechny byty, které spadají do kategorie sociálního / dostupného bydlení. V případě domácností s dluhem vůči městu dochází k zabydlování domácností v Centru N, což je městská ubytovna.

Název kritéria: II. Obec zajišťuje systém prevence ztráty bydlení

Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě
Obec umí předávat informace o možnostech čerpání dávek na bydlení všem zranitelným cílovým skupinám. Má zaveden včasný reporting dluhů v obecním bydlení provázaný na poskytování sociální práce.	Částečně, informace ohledně dávek je možné získat od OSV. Systém reportingu dluhů s provázkou na sociální práci neexistuje.
Obec aktivně vykonává procesy prevence ztráty bydlení a metodicky prevenci ztráty bydlení řídí na základě domluvených postupů s dalšími aktéry. Tyto postupy jsou ukotveny v metodice prevence ztráty bydlení.	Ne, město nemá zpracovanou metodiku prevence ztráty bydlení, neexistují procesy, které by se zaměřovaly na prevenci ztráty bydlení.

Název kritéria: III. Na systému podpory v bydlení se koordinovaně podílejí relevantní aktéři v území

Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě
Obec pro oblast bydlení organizuje pracovní skupinu s cílem nastavení dohod o spolupráci v území.	Částečně , odbor rozvoje města a investic vede pracovní skupinu, která řeší tematiku bydlení, není však zacílená na ukončování bytové nouze, ale na rozvoj bytového fondu města.

	Na skupině také chybí klíčový aktéři z řad místních organizací, které se tematikou zabývají.
Obec systematicky spolupracuje s partnerskými organizacemi na PS bydlení a facilituje předávání informací. Zejm. koordinuje spolupráci specializovaných služeb podpory v obci, které motivuje k těsnějšímu propojení, např. pomocí tvorby společných procesů case managementu.	Ne, obec nemá zřízeno kontaktní místo pro bydlení.
Obce s rozšířenou působností zřizují kontaktní místo pro bydlení, které obyvatelům nabízí odborné poradenství s bydlením.	Ne.
Název kritéria: V. Obec koncepčně plánuje rozvoj bytové politiky	
Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě
Obec otevírá interní diskusi ohledně budoucího postupu při zvyšování možnosti bydlení pro lidi v bytové nouzi.	Ne.
Obec má zpracované zadání (vize, teze a principy, předpokládané limity a zdroje) strategického dokumentu (ev. dokumentů) formulujícího lokální politiku bydlení směřující k ukončování bytové nouze.	Ne.
Obec má schválenou komplexní politiku bydlení, která vedle řešení problémů dostupnosti bydlení a bytové nouze rovněž reaguje na nové výzvy zejm. z oblasti financionalizace bydlení, změny klimatu nebo stárnutí populace. Obec tuto politiku formuluje s důrazem udržitelné hospodaření s vnitřními zdroji obce.	Ne.
Název kritéria: VI. Obec dokáže zajistit zdroje pro financování bytové politiky	
Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě
Obec zná dotační možnosti v oblasti bydlení (měkké i investiční).	Částečně, obec se vzdělávání účastní ad hoc.

ČÁST 2

PRŮBĚH REALIZACE PORADENSKÉHO PROGRAMU

Období	Název a typ realizovaných aktivit	Uveďte vazbu aktivity na plnění cíle či kritéria (číslo cíle či kritéria)	Stručný popis aktivity a jejího přínosu. Je-li to relevantní, uveďte konkrétní výstupy, či výsledky aktivity	
Květen 2023 až Srpen 2023	Analýza	Specifický cíl 1.1	<p>Na konci května proběhla PS k bydlení, na které bylo schváleno, že se poradenský program zaměří na výzkum, zabydlování osob ohrožených sociálním vyloučením, investice a podporu kontaktního místa pro bydlení. Česká Lípa podávala v rámci OPZ+ projekt Housing Led, se záměrem zřídit kontaktní místo pro bydlení, ale žádost nebyla schválena. Město má stále zájem o zřízení KMB.</p> <p>Na PS bydlení v červnu byl domluven harmonogram aktivit. Kvantitativní výzkum začne na podzim.</p>	
	Rozhodovací tým koncepce	Kritérium: V. Obec koncepčně plánuje rozvoj bytové politiky		<p>Specifický cíl 1.1</p> <p>Kritérium: V. Obec koncepčně plánuje rozvoj bytové politiky</p>
		Kritérium: VI. Obec dokáže zajistit zdroje pro financování bytové		<p>Dlouhodobý cíl 3</p> <p>Kritérium: VI. Obec dokáže zajistit zdroje pro financování bytové</p> <p>Proběhlo Fórum sociálního začleňování „Focus: Bydlení,“ kterého se zúčastnili také zástupci z České Lípy.</p>

		politiky	V rámci setkání lokálního partnerství v srpnu byly představeny investiční příležitosti a platformy, které ASZ organizuje.
Komentář experta:			
Před začátkem poradenského programu z města odešla klíčová osoba paní tajemnice, v úvodu spolupráce se proto opět vyjasňoval způsob spolupráce.			
Prosinec 2023 až leden 2024	Rozhodovací tým koncepce	Specifický cíl 1.1	V prosinci proběhla PS bydlení, kde byla projednána koncepce bydlení. Město má zájem, aby byla koncepce komplexní a řešila jak sociální, tak dostupné bydlení. Na tvorbě Koncepce se bude primárně podílet pan Mágr, jakožto gestor, sociální odbor, bytový odbor, odbor investic a důležitá je také politická záštita. Řídicím týmem bude pan Mágr, V. Aresta a J. Němcová.
		Kritérium: V. Obec koncepčně plánuje rozvoj bytové politiky	Bylo domluveno, že důležitá jsou data, která bude potřeba sesbírat. V. Aresta společně s panem Mágre připraví dvě/tři vize Koncepce, které pak představí aktérům ČL. V lednu došlo k představení potenciální vize, kterou rozhodovací tým dále dopracuje. Byla také domluvena účast politické reprezentace na pracovní skupině k bydlení, v rámci vytváření plánu sociálního začleňování a vyjasněn harmonogram schvalování plánu v létě. Pracovní skupiny musí začít až v 2. kvartálu roku, protože první tři měsíce se schází pracovní skupina k aktualizaci strategie rozvoje města.
	Pracovní skupina B	Dlouhodobý cíl 4	V lednu byly s odborem strategie a rozvoje města probrány plány ohledně investic. Město nemá v plánu investice, odbor je dobře informován o možnostech v rámci dotačních výzev, ale uvádí, že nemají personální kapacity na zpracování dotačních žádostí.
		Kritérium: VI. Obec dokáže zajistit zdroje pro financování bytové politiky	Město nemá žádné projektové záměry, které by chtělo realizovat v rámci výstavby/výkupu, vedoucí odboru strategie a rozvoje města uvedla, že chybí zadání. Očekává se, že plán rozvoje bytového fondu města bude vycházet z koncepce bydlení.

Komentář experta:

V srpnu mělo dojít ke schválení memoranda o spolupráci mezi městem a ASZ, které neproběhlo. Na radě města také nebyl schválen záměr navýšit kapacity dluhového poradenství, které měl zajišťovat Člověk v Tísni.

V měsících září a říjen neprobíhaly aktivity v rámci programu, protože nebyly vyjasněny podmínky a cíle spolupráce. K podpisu memoranda došlo za účasti ředitele v polovině října. Na přelomu roku se znovu vyjasňoval průběh spolupráce na základě memoranda a deklarovaných cílů města.

V lokalitě došlo také ke změně LK. Vzhledem k tomu, že došlo k výměně aktérů a spolupráce by na čas pozastavena byl opět představen poradenský program. V rámci pracovních skupin město uvedlo svá očekávání od spolupráce, poradenského programu a sběru dat. Došlo také k domluvě o rozšíření LP o další relevantní aktéry v lokalitě, doposud se PS účastnili pouze zástupci politické reprezentace a vybraných odborů města.

Město aktuálně nereflektuje potřebu zavést systém prevence ztráty bydlení, politická reprezentace nevnímá ztrátu bydlení jako hlavní problém v lokalitě. Došlo k domluvě, že se k práci na dlouhodobém cíli 2 vrátíme, pokud na tematiku poukáže vstupní analýza.

Únor 2024 až Květen 2024	Pracovní skupina B	Specifický cíl 1.1 Specifický cíl 3.1 Specifický cíl 4.1	V únoru po schválení politické reprezentace došlo k rozšíření členstva lokálního partnerství, na setkání v únoru proto byl znovu prezentován poradenský program a jeho cíle a došlo také k představení dotačních příležitostí pro rok 2024. Město nyní nemá zájem žádat o dotace na rozvoj bytového fondu.
		Kritérium: I. Bytový fond je využíván pro řešení sociálního vyloučení III. Na systému podpory v bydlení se koordinovaně podílejí relevantní aktéři v území	Proběhla dvě setkání pracovní skupiny bydlení. První byla zacílená na plán sociální začleňování, kde v rámci tematiky bydlení došlo k představení typologie ETHOS. Byl představen harmonogram na následující kvartál, rozdělení partnerů do pracovních skupin k tvorbě PSZ, domluveno částečně propojení s pracovními skupinami pro tvorbu nové Strategie rozvoje města. V rámci druhé pracovní skupiny byla vytvořena SWOT analýza zaměřená na bydlení. Probíhala podpora LK ohledně plánovaných rozhovorů. V březnu se sešla také pracovní skupina Bydlení za účasti paní radní Theerové a pana místostarosty Brože, potvrdili jsme si, kam chtějí město a partneři směřovat v rámci projektových záměrů, shrnuli výstupy ze SWOT z minulých setkání a určili priority, ze kterých budou vycházet cíle a opatření v daných oblastech, ty budou skupiny připomínkovat online a hotový Plán

		<p>sociálního začleňování, který bude vycházet z dosavadního setkávání PS, bude představen na Lokálním partnerství 10.5.</p> <p>V průběhu dubna a května byla poskytována podpora formou komentování návrhové části PSZ v oblasti bydlení.</p>
Analýza	Specifický cíl 1.1	V únoru byl v lokalitě byl představen výzkumník, který bude dělat rozhovory k analýze.
	<p>Kritérium:</p> <p>V. Obec koncepčně plánuje rozvoj bytové politiky</p>	V březnu proběhlo setkání mikrotýmu s výzkumníkem, ohledně stavu přípravy analytických podkladů pro plán sociálního začleňování, dohoda, na které rozhovory a témata se zaměřit, termín zpracování Vstupní analýzy domluven na první polovinu dubna.
Pracovní skupina A	Specifický cíl 1.1	V březnu, dubnu i květnu proběhla setkání MDT ohledně koncepce bydlení s p. Mágrem.
	<p>Kritérium:</p> <p>V. Obec koncepčně plánuje rozvoj bytové politiky</p>	V rámci setkání byla sdílena předloha pro koncepci bydlení.
Individuální konzultace	<p>Specifický cíl 3.1</p> <p>Specifický cíl 5.1</p>	V měsíci Březnu proběhla individuální konzultace s politickou reprezentací, kde bylo domluveno, že v rámci projektové výzvy č. 65 OPZ+ uvolní pro účely projektu 10 bytů v průběhu 2 let ve kterých by měly možnost bydlet domácnosti ze SVL/AD za podpory sociální služby Charity.
	<p>Kritérium:</p> <p>I. Bytový fond je využíván pro řešení sociálního vyloučení</p>	<p>Součástí připravovaného městského centra pomoci, které bude částečně financováno z projektu bude i dluhové poradenství, které zajistí ČvT, jehož kapacity budou rovněž posíleny v rámci projektové výzvy č. 65 OPZ+, kterou podá ve spolupráci s městem.</p> <p>V květnu byla poskytnuta telefonická konzultace k tématice projektové žádosti města.</p> <p>V květnu byla poskytována podpora při vytváření projektové fiše k projektové výzvě č. 65 OPZ+.</p>
Vzdělávání	Specifický cíl 2.2	

		<p>Kritérium:</p> <p>III. Na systému podpory v bydlení se koordinovaně podílejí relevantní aktéři v území</p>	<p>V dubnu se zástupci města se zúčastnili setkání platformy středně velkých měst na téma kontaktní místa pro bydlení.</p>
<p>Komentář experta:</p> <p>Došlo ke zpoždění zpracování analýzy, od které se odvíjí zpracování PSZ a také obsah projektové výzvy č. 65 OPZ+. V rámci LP bylo domluveno, že město bude pilotovat zabydlování rodin z azylového domu a sociálních bytů v SVL do standardních bytů města za podpory Charity, město do projektu uvolní 10 bytů. V rámci projektové výzvy č. 65 OPZ+ bude město zvyšovat kapacity sociální práce, aby mohlo vzniknout městské centrum pomoci, které bude, nejen, poskytovat podporu lidem v bytové tísní formou sociálního a dluhového poradenství.</p>			
	Individuální konzultace	<p>Dlouhodobý cíl 1</p> <p>Dlouhodobý cíl 2</p> <p>Dlouhodobý cíl 3</p>	<p>V červnu proběhla konzultace s vedoucí OSVaZ ohledně obsahu projektové fiše a návrhové části plánu sociálního začleňování a setkání s OSBFaN k tématu opatření v plánu sociálního začleňování.</p> <p>Dále byla poskytována podpora při vytváření projektové fiše.</p>
		<p>Kritérium:</p> <p>I. Bytový fond je využíván pro řešení sociálního vyloučení</p> <p>II. Obec zajišťuje systém prevence ztráty bydlení</p> <p>III. Na systému podpory v bydlení se koordinovaně podílejí relevantní aktéři v území</p>	
<p>Komentář experta:</p> <p>Spolupráce se v tomto období zaměřovala na podporu při finalizaci plánu sociálního začleňování a při vytváření projektové fiše. V lokalitě bude v docházet k významným personálním změnám, na konci měsíce srpna odchází vedoucí OSVaZ společně s 5 dalšími pracovníci OSVaZ, není jisté, kdo její pozici obsadí.</p>			
	webináře,	Dlouhodobý cíl 1	Součástí realizace PP v obcích byla také nabídka

Květen 2023 až Prosinec 2024	semináře, fóra, konference	Dlouhodobý cíl 2 Dlouhodobý cíl 3 Dlouhodobý cíl 4	osvětových a vzdělávacích seminářů a workshopů. Byli zváni relevantní aktéři z obcí, jimž bylo téma nejbližší. Některé akce se pořádali v regionech mimo Prahu, tak aby byla zajištěna dopravní dostupnost a podpořeno síťování aktérů přes hranice ORP s ohledem na sdílení praxe. Akce probíhaly také online. Témata byla různorodá od investic do bydlení až po konkrétní nástroje řešení bytové nouze. Během realizace PP proběhly tyto akce: <ul style="list-style-type: none"> • Prevence energetické chudoby, • Fokus: bydlení, Základy místní (nejen) obecní solidarity pro osoby v bytové nouzi, • Kontaktní místo na bydlení a jeho potenciál pro řešení sociálního vyloučení v území, • Podpora sousedského soužití, • Sousedské soužití v sociálním bydlení, • Investice do bydlení, • Platforma středních měst s tématem kontaktních míst pro bydlení a série webinářů na téma Jak na strategické dokumenty v oblasti bydlení (4 díly).
		Kritérium: Obec dokáže zajistit zdroje pro financování bytové politiky	

ČÁST 3 VYHODNOCENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU

Vyhodnocení plnění kritérií sociálního začleňování

Kritéria/ ukazatele	Název ukazatele	Vyhodnocení závěrečného posunu v lokalitě
I. Bytový fond je využíván pro řešení sociálního vyloučení	Minimálně 10 (5 v obcích do 10. tis obyvatel.) zabydlených domácností spadajících do některé z kategorií ETHOS za poslední 3 roky.	Částečně, město bude pilotovat nový přístup, který zahrnuje zabydlování domácností z cílové skupiny mimo segregovanou lokalitu. Pilotní projekt začíná umístováním 3 domácností ročně do obecních bytů mimo sociálně vyloučenou lokalitu. Po dvou letech od zahájení pilotního projektu bude provedeno vyhodnocení. Pokud bude pilotní projekt úspěšný, plánuje se postupné navyšování počtu domácností, které budou zabydlovány tímto způsobem.
II. Obec zajišťuje systém prevence ztráty bydlení	Informační kampaň o dostupných dávkách na bydlení. Písemně zpracovaná pravidla reportingu dluhů v obecním bydlení.	Částečně, obec bude podávat projekt ve výzvě č. 65 OPZ+ v rámci kterého se navýší kapacity sociální práce, která by se měla zaměřovat na podporu směřující k udržení bydlení. V rámci Městského centra pomoci, které vznikne se bude nastavovat spolupráce mezi odborem majetku a firmou CPI, která je největším vlastníkem bytového fondu ve městě, s cílem snížení

		zadluženosti domácností na nájmu.
	Existence Metodiky zajišťování prevence ztráty bydlení, která je tvořena všemi aktéry a je schválena Radou města.	zpracování metodiky je opatřením 1.2.5 v oblasti bydlení nového PSZ.
III. Na systému podpory v bydlení se koordinovaně podílejí relevantní aktéři v území	Ustavení pracovní skupiny, v níž jsou zastoupeni klíčoví aktéři ovlivňující podpůrné a řídicí procesy ukončování bytové nouze v obci. Zápisy ze zasedání min. 4x ročně	Ano, byla ustanovena pracovní skupina bydlení, které se účastní relevantní aktéři z lokality.
	Analytický popis současné situace v oblasti spolupráce v území	Částečně, město bude realizovat projekt v rámci výzvy č. 65 OPZ+, v rámci, kterého bude vznikat městské centrum podpory, které bude, mimo jiné, poskytovat i některé z činností kontaktního místa pro bydlení.
	Existence funkčního systému spolupráce aktérů (např. ve formě metodiky) v oblasti sociální práce, prevence ztráty bydlení (aktualizace, zefektivnění, zkonkretizování stávajících dokumentů nebo jejich vytvoření).	Částečně, metodika, která popisuje spolupráce jednotlivých aktérů bude součástí projektu v rámci výzvy č. 65 OPZ+, který obec podává.
V. Obec koncepčně plánuje rozvoj bytové politiky	Ustavení řídicího týmu procesu Zápisy z jeho zasedání obsahující formulaci vize, změny, které chce obec dosáhnout.	Částečně, probíhá interní diskuse ohledně koncepce bydlení, které se účastní část PS bydlení. Byla vydefinována vize města a probíhají schůzky s projektovým manažerem, který byl sepsáním koncepce pověřen.
	Záznamy o účasti na školení pracovníků	Ano, zástupci obce se zúčastnili vzdělávacích aktivit.
	Platné usnesení Zastupitelstva schvalující strategický dokument	Částečně, byl sestaven tým, který pracuje na vytvoření koncepce

	(ev. dokumenty) navrhuující způsob (i) dosažení funkční nuly bytové nouze, (ii) snížení podílu domácností vynakládajících za bydlení více než 30 % příjmů pod 15 % a (iii) desegregace (ev. prevence rezidenční segregace) a prevence diskriminace v přístupu k bydlení,	bydlení.
VI. Obec dokáže zajistit zdroje pro financování bytové politiky	Účast na vzdělávání	Ano, Zástupci obce se zúčastnili vzdělávacích aktivit.

Vyhodnocení naplnění výstupů a cílů programu

Specifický cíl 1.1: Do konce roku 2024 podpořit vznik koncepce bydlení s ohledem na potřeby sociálně vyloučených obyvatel

Byla ustanovena pracovní skupina, která zahrnuje zástupce města i pověřeného projektového pracovníka, jenž má na starosti zpracování koncepce. V této fázi byla rovněž úspěšně vydefinována vize města v oblasti bydlení, což je klíčový krok k vytvoření komplexní a udržitelné koncepce.

Specifický cíl 1.2: Do poloviny roku 2024 nastavit a metodicky ukotvit spolupráci mezi aktéry podpory v bydlení

Plnění Specifického cíle 1.2 přineslo částečné výsledky. Ačkoli nebyla vytvořena plánovaná metodika pro spolupráci mezi aktéry podpory v bydlení, došlo k pokroku ve formování základů této spolupráce. V rámci programu se začala pravidelně setkávat pracovní skupina, která zahrnuje všechny relevantní aktéry z dané lokality. Během těchto setkání byla vymezena kompetence jednotlivých členů, což je důležitý krok směrem k efektivní spolupráci

Specifický cíl 2.1: Do poloviny roku 2023 zmapovat a vyhodnotit procesy ohrožující ztrátu standardního obecního bydlení nájemníků

Realizace Specifického cíle 2.1 zaznamenala zpoždění a cíl nebyl splněn v původně stanoveném termínu do poloviny roku 2023. Vstupní analýza, která mapuje některé procesy ohrožující bydlení nájemníků, byla vypracována až v polovině roku 2024. Obec neprojevila zájem o vypracování analýzy, která by se přímo zaměřovala na nástroje prevence ztráty bydlení. To znamená, že dosud nebyly dostatečně identifikovány ani vyhodnoceny konkrétní nástroje, které by mohly pomoci předcházet ztrátě bydlení, což omezuje možnosti implementace efektivních preventivních opatření.

Specifický cíl 2.2: Do konce roku 2024 pilotovat možnost vzniku kontaktního místa pro bydlení

Specifický cíl 2.2, který stanovil cíl pilotovat vznik kontaktního místa pro bydlení do konce roku 2024, nebyl naplněn v původně zamýšlené podobě. Obec bohužel neměla dostatečné finanční a personální zdroje pro realizaci pilotního projektu zaměřeného výhradně na kontaktní místo pro bydlení. V reakci na tuto situaci se program zaměřil na podporu obce při plánování a přípravě projektu číslo 65, který zahrnuje vznik Městského centra pomoci. Toto centrum bude plnit různé funkce, včetně některých činností původně zamýšlených pro kontaktní místo pro bydlení.

Specifický cíl 3.1: Do konce roku 2024 poskytnout standardní bydlení nejméně 10 domácnostem z jakékoliv cílové skupiny ETHOS

Program se zaměřil na přípravu obce na budoucí stěhování domácností ze sociálně vyloučené lokality do běžných obecních bytů. Tento přípravný proces zahrnoval klíčové aktivity, jako jsou interní diskuse a vyjednávání, které jsou nezbytné pro úspěšné zvládnutí takového přesunu. V rámci příprav na stěhování se obec soustředila na vyjednávání a domluvu s lokálními aktéry, zejména s Charitou Česká Lípa, která bude zajišťovat podporu domácností s dětmi, které se budou stěhovat do nových bytů. což je důležitý krok k zajištění hladkého průběhu celého procesu v budoucnu. Další realizace cíle je nyní závislá na úspěchu projektu, který obec podává. Tento projekt má být klíčovým krokem k tomu, aby se stěhování domácností mohlo uskutečnit v průběhu roku 2025.

Specifický cíl 4.1: Do konce roku 2024 informačně podpořit aktéry s hledáním zdrojů pro rozvoj dostupného bydlení v kontextu dotačních výzev

Specifický cíl 4.1, jehož cílem bylo do konce roku 2024 poskytovat informační podporu aktérům při hledání zdrojů pro rozvoj dostupného bydlení v kontextu dotačních výzev, byl v rámci projektu úspěšně splněn. Zástupci obce aktivně využívali nabízené možnosti vzdělávání a poradenství, což přispělo k jejich lepší orientaci v oblasti dotačních příležitostí.

Investiční výzvy a další relevantní dotační příležitosti byly prezentovány zástupcům obce v rámci individuálních jednání a pracovních skupin. Tato forma podpory umožnila přímou a cílenou pomoc při hledání a využívání dostupných zdrojů.

Specifický cíl 5.1: Do konce roku 2024 navýšit dluhovou kapacitu o 1 úvazek a hledat možnosti udržitelného financování.

Specifický cíl 5.1, který stanovil navýšení dluhové kapacity o 1 úvazek a hledání možností udržitelného financování do konce roku 2024, byl v rámci projektu částečně splněn. Od ledna do prosince 2024 je zajištěna kapacita 0,5 úvazku dluhového poradce pro ORP Česká Lípa z individuální dotace kraje. V roce 2025 naváže projekt v rámci výzvy 65, který podává organizace Člověk v tísni za finanční podpory města.

Vyhodnocení a shrnutí celkového přínosu programu na lokalitu, dle závěrečného posouzení naplňování kritérií sociálního začleňování daného programu

Jedním z hlavních výsledků programu je zahájení pilotního projektu, který má umožnit zabydlování ohrožených domácností mimo segregované oblasti. Tento krok představuje změnu oproti předchozí praxi, kdy byly tyto domácnosti umisťovány pouze do sociálně vyloučených lokalit nebo městské ubytovny. I když je projekt zatím v počáteční fázi, pokud se osvědčí, mohl by tento přístup přinést širší změny v přístupu obce k problematice bydlení.

Další posun nastal v oblasti prevence ztráty bydlení. Obec začala pracovat na projektech zaměřených na posílení kapacit sociální práce a na vytvoření metodiky prevence ztráty bydlení. Tato opatření by mohla pomoci snížit počet domácností, které čelí ztrátě bydlení, a poskytnout jim potřebnou podporu.

Program také podpořil lepší koordinaci mezi různými aktéry v oblasti bydlení. Vznikla pracovní skupina, která zahrnuje relevantní místní organizace, a byl zahájen proces plánování Městského centra podpory, které bude plnit mimo jiné funkci kontaktního místa pro bydlení. Tato spolupráce může přispět k efektivnějšímu řešení bytové nouze.

Celkově lze říci, že program přinesl určité posuny směrem k naplnění cílů, ačkoli skutečný dopad bude záviset na tom, jak se budou tyto iniciativy dále rozvíjet a implementovat v praxi.

U 4 ukazatelů došlo k posunu oproti výchozímu stavu, u 6 nastal částečný posun. Zbylá kritéria nebyla součástí zakázky, a tedy ani cílů PP. Kompletní seznam ukazatelů a způsob jejich vyhodnocení je k dispozici prostřednictvím přílohy ZZ.

Seznam zkratk

AD – azylový dům

Agentura/ ASZ/ OSZ – Odbor pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj

CPI byty – součást společnosti CPI Property Group, největší pronajímatel nájemního bydlení na severu Čech a 2. největší pronajímatel nájemního bydlení v ČR

CS – cílová skupina

ČvT – Člověk v tísni

LK – lokální konzultant

LP – lokální partnerství

KMB – Kontaktní místo pro bydlení

KPSS – Komunitní plán sociálních služeb

MDT – multidisciplinární tým

OPZ+ – Operační program zaměstnanost plus

OSBFaN – Okresní stavební bytový fond

OSVaZ – Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

ORP – obec s rozšířenou působností

PP – poradenský program

PS – pracovní skupina

PSZ – plán sociálního začleňování

SVL – sociálně vyloučená lokalita